

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om arbets- och näringscentraler samt arbets- och näringsbyråer

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det stiftas en lag om arbets- och näringscentraler samt arbets- och näringsbyråer.

Genom den föreslagna lagen uppdateras lagstiftningen om Arbetskrafts- och näringscentraler samt Arbetskraftsbyråer för att bättre svara mot ändringsbehov som inrättandet av arbets- och näringsministeriet föranlett och mot grundlagens krav. Av grundlagsreformen följer att vissa frågor som förut har reglerats genom förordning ska regleras på lagnivå.

Arbetskrafts- och näringscentralerna ändras till arbets- och näringscentraler och Arbetskraftsbyråerna till arbets- och näringsbyråer. I propositionen föreslås dessutom en del ändringar som förtydligar den administrativa styrningen och ökar flexibiliteten.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt och senast under hösten 2008.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
ALLMÄN MOTIVERING	3
1 INLEDNING.....	3
2 NULÄGE	3
2.1 Arbetskrafts- och näringscentralernas och Arbetskraftsbyråernas verksamhets- betingelser	3
2.2 Lagstiftning och praxis.....	4
2.3 Den internationella utvecklingen	10
2.4 Bedömning av nuläget	11
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	13
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	14
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	15
5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial	15
5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats	16
DETALJMOTIVERING	17
1 LAGFÖRSLAG	17
2 IKRAFTTRÄDANDE	21
3 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN OCH LAGSTIFTNINGSORDNING	21
om arbets- och näringscentraler samt arbets- och näringsbyråer	23

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Lagförslaget som gäller arbets- och näringscentralerna och deras lokalförvaltning hör samman med regeringsprogrammet för Matti Vanhanens II regering samt med de målsättningar för utveckling av förvaltningen som ingår i regeringens strategidokument 2007. I regeringsprogrammet och i strategidokumentet nämns som en åtgärd här det gäller statens central- och regionalförvaltning att man i samband med inrättandet av arbets- och näringsministeriet också ska förnya ministeriets regionalförvaltning. I regeringsprogrammet har man uppställt som mål att i samband med regionalförvaltningsreformen precisera arbetsfördelningen, eliminera överlappande verksamhet, minska förvaltningsmyndigheternas antal och ompröva deras regionala indelning. Enligt regeringsprogrammet ska arbetet inledas omedelbart och reformerna genomföras senast år 2010.

Propositionen har utarbetats med vetskap om det omfattande projekt för förnyelse av regionalförvaltningen (ALKU) som den 29 juni 2007 tillsattes av förvaltnings- och kommunminister Mari Kiviniemi. Projektets mandatperiod går ut den 31 mars 2009 och avsikten är att de reformer som hör samman med projektet ska genomföras i sin helhet före år 2010. Genom denna proposition har man därför endast för avsikt att genomföra de nödvändiga ändringar som inrättandet av arbets- och näringsministeriet medför för regional- och lokalförvaltningens del samt vissa lagstiftningstekniska ändringar och tekniska ändringar som hör samman med den praktiska styrningen av verksamheten. De frågor som anses hänföra sig till ALKU-projektet har inte behandlats i denna proposition utan ska avgöras inom ramen för projektet. Genomförandet av ALKU-projektet kommer sannolikt att medföra ändringar i den föreslagna lagen inom en nära framtid.

2 Nuläge**2.1 Arbetskrafts- och näringscentralernas och arbetskraftsbyråernas verksamhetsbetingelser**

Inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde finns det för närvarande 15 regionala arbets- och näringscentraler, dvs. centralen i Birkaland, Egentliga Finland, Kajanaland, Lappland, Mellersta Finland, Norra Karelen, Norra Savolax, Norra Österbotten, Nyland, Satakunta, Sydöstra Finland, Södra Savolax, Södra Österbotten, Tavastland och Österbotten. Centralerna skiljer sig från varandra i fråga om personalmängden, avdelningarnas storlek och kundunderlaget samt delvis även i fråga om sina uppgifter.

Inom varje centrals verksamhetsområde finns 3 - 8 arbetskraftsbyråer. I hela landet finns det sammanlagt 90 självständiga arbetskraftsbyråer och byråerna kan också ha flera serviceställen. I anslutning till arbetskraftsbyråerna finns det dessutom ca 40 servicecenter för arbetskraften, som är arbetsförvaltningens, kommunernas och Folkpensionsanstaltens gemensamma serviceenheter.

Centralernas verksamhetsbetingelser skiljer sig från varandra. År 2005 fanns det enligt Statistikcentralens företags- och arbetsställeregister över 266 000 företag med verksamhetsställen inom centralernas verksamhetsområden. Av företagen hörde 30 procent till verksamhetsområdet för Nylands central och en procent till verksamhetsområdet för Kajanalands central. År 2006 hade arbetskraftsbyråerna 746 500 registrerade arbetssökande som kunder. Av dem sökte ungefär hälften arbete till följd av att en visstidsanställning hade upphört. Över hälften av arbetssökandena var kvinnor och ungefär en femtedel var unga personer (under 25 år). Antalet lediga arbetsplatser som anmälts till arbetskraftsbyråerna uppgick sammanlagt till 488 500.

Ungefär 40 procent av de finländska företagen är belägna på landsbygden. Av jordbruken finns ungefär 11,4 procent inom verksamhetsområdet för Södra Österbottens central och 1,6 procent inom verksamhetsområdet för Kajanalands central. Eftersom många jordbrukare också arbetar utanför gårdsbruksenheten bedrivs endast en del av jordbruken som huvudsyssla. Vid 35 procent av gårdsbruksenheterna bedrivs även annan företagsverksamhet vid sidan av jordbruket. Landsbygdsföretagen består till största delen av småföretag. Till de näringsgrenar som är förknippade med primärproduktionen hör bl.a. maskinentreprenad, tjänster i samband med turism och rekreation samt framställning av virke och trävaror. På landsbygden utgör servicebranschen den största enskilda och expanderande branschen. År 2007 inlämnades stödansökningar av 66 404 gårdsbruksenheter i vårt land.

Centralernas sammanlagda personalmängd omfattade år 2007 över 1 850 anställda. I genomsnitt arbetade 123 personer vid en central. Enligt den beräkning som gjordes i slutet av år 2007 fanns den största personalmängden vid Egentliga Finlands central (174 anställda) och den minsta vid Kajanalands central (71 anställda). Vid arbetskraftsbyråerna och deras serviceställen arbetar för närvarande ungefär 3 300 personer. I slutet av år 2006 fanns det 101 anställda vid de arbetskraftsbyråer som hör till verksamhetsområdet för Kajanalands central och 818 anställda vid de arbetskraftsbyråer som hör till verksamhetsområdet för Nylands central. För närvarande arbetar sammanlagt ungefär 5 150 personer vid arbetskrafts- och näringscentralerna och arbetskraftsbyråerna.

2.2 Lagstiftning och praxis

Centralerna

Centralerna inrättades med stöd av lagen om arbetskrafts- och näringscentraler (nedan lagen om TE-centraler) (23/1997) som trädde i kraft den 1 september 1997. Innan arbets- och näringsministeriet inrättades verkade centralerna i tio års tid som ämbetsverk underställda handels- och industriministeriet. För styrningen och övervakningen av centra-

lerna svarade också arbetsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, Tekes - utvecklingscentralen för teknologi och innovationer (Tekes), Livsmedelssäkerhetsverket (Evira) och dessutom Landsbygdsverket som inledde sin verksamhet den 1 maj 2007, var och en av dem inom sitt ansvarsområde.

Genom lagen om ändring av 1 § i lagen om statsrådet (970/2007) och lagen om överföring av vissa uppgifter till arbets- och näringsministeriet (971/2007) inrättades arbets- och näringsministeriet den 1 januari 2008. Samtidigt avskaffades handels- och industriministeriet samt arbetsministeriet. Genom att arbets- och näringsministeriet inrättades fullbordade man på statsrådsnivå till en del den reform som genomfördes inom statens regionalförvaltning för tio år sedan, då arbetskrafts- och näringscentralerna inrättades för att främja utvecklingen av regionerna, förbättra företagens verksamhetsbetingelser och gynna sysselsättningsituationen.

Angående arbetskraftsbyråernas ställning konstateras det i 1 § 3 mom. i lagen om TE-centraler att byråerna är lokalförvaltningsorgan som lyder under centralerna. I övrigt finns det inte på lagnivå några bestämmelser om arbetskraftsbyråerna. Frågor gällande arbetskraftsbyråerna regleras i förordningen om arbetskraftsbyråer (567/1997) som har utfärdats med stöd av lagen om TE-centraler. Enligt 1 § 1 mom. i förordningen är en arbetskraftsbyrå en lokalförvaltningsmyndighet som lyder under centralens arbetskraftsavdelning. Förordningen innehåller dessutom föreskrifter om arbetskraftsbyråns uppgifter och ledning, om avgörandet av ärenden vid byrån, om byråns arbetsordning, om behörighetsvillkoren för tjänster vid arbetskraftsbyrån, besättandet av tjänster och beviljandet av tjänstledighet, om löneanslag samt om samarbete.

De huvudsakliga uppgifterna för centralens olika avdelningar regleras i 2, 2 a, 3 och 4 § i förordningen om arbetskrafts- och näringscentraler (93/1997, nedan förordningen om TE-centraler).

Målet med centralernas verksamhet är att stärka kunnandet, företagandet och den ekonomiska tillväxten, förbättra sysselsättningen, främja en balanserad regional struktur och en livskraftig landsbygd. Centralerna

stöder och handleder företagen under alla faser av deras livscykel, deltar i utvecklingen av innovationsmiljön, sköter den regionala arbetskraftspolitiken samt främjar utvecklingen av gårdsbruket och landsbygdsnäringarna. För skötseln av dessa uppgifter har centralerna fyra avdelningar som anges i förordningen om TE-centraler, dvs. företagsavdelningen, avdelningen för teknologisk utveckling, arbetskraftsavdelningen och landsbygdsavdelningen. Varje avdelning leds av en avdelningschef.

I praktiken består centralens uppgifter av utvecklings-, styrnings- och verkställighetssuppgifter samt av uppgifter som hör samman med övervakning av verkställigheten och trygghet av rättsskyddet. En betydande del av centralens styrningssuppgifter utgörs av resultatstyrningen av arbetskraftsbyråerna och av annan styrning och utveckling av arbetskraftsservicen. Dessutom svarar centralerna för uppgifter som hör samman med styrningen av kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter och bruket av fiskevattnen. Styrningen av kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter innebär i första hand att centralen tillhandahåller rådgivning angående olika stödformer och ordnar utbildning för kommunerna samt övervakar landsbygdsnäringsmyndigheternas verksamhet.

Arbetskrafts- och näringscentralerna är, näst efter skogscentralerna och de regionala miljöcentralerna, de största tjänsteproducenterna inom statens regionalförvaltning. De tjänster centralerna tillhandahåller innebär i huvudsak att centralerna fattar finansieringsbeslut och andra beslut samt ordnar sakkunnigtjänster för kunderna. Tjänsterna tillhandahålls dels av centralerna själva, dels av utomstående serviceproducenter i form av köptjänster. Då man beaktar både de tjänster som centralerna själva tillhandahåller och de tjänster som köps utifrån är centralerna de mest betydande tjänsteproducenterna inom statens regionalförvaltning.

Centralerna ger kunderna personlig service i samband med nästan alla sina uppgifter. Därutöver ges också elektronisk service och telefonservice. Hälften av centralernas uppgifter grundar sig på nationell lagstiftning och hälften på EU-författningar. En del av centralernas uppgifter har för hela landets del

koncentrerats till en viss central som har specialiserat sig på uppgifterna i fråga. I övrigt sköter varje central alla slags uppgifter inom sitt verksamhetsområde, med undantag för de uppgifter som gäller fiskerinäringen.

Enligt 2 § i förordningen om TE-centraler ska företagsavdelningen inom centralens verksamhetsområde särskilt främja verksamheten vid små och medelstora företag och vidta åtgärder som förbättrar företagets verksamhetsbetingelser samt även sköta andra uppgifter som särskilt har ålagts avdelningen. Centralens företagsavdelning svarar inom sitt verksamhetsområde särskilt för åtgärder som främjar små och medelstora företags verksamhet och för finansierings-, rådgivnings- och utvecklingsåtgärder som förbättrar företagets verksamhetsbetingelser. Företagsavdelningen behandlar ansökningar om sådant statsunderstöd för utvecklande av företagsverksamheten som kan beviljas för investeringar i anläggningstillgångar, för övriga investeringar och utvecklingsåtgärder, för lönekostnader, för investeringar i detaljhandeln i glesbygder och för anställning av företagets första utomstående arbetstagare. Avdelningen behandlar också ansökningar om sådant understöd för utvecklande av företagets verksamhetsbetingelser som beviljas andra aktörer än företag. Dessutom behandlar företagsavdelningen ansökningar om sådant energistöd som beviljas för produktion eller användning av förnybar energi och för energikartläggningsverksamhet, samt ansökningar om transportstöd.

Företagsavdelningen sköter företagsrådgivningen både som sitt eget arbete och genom att förmedla centralernas egna samt regionala och riksomfattande statsstödda sakkunnigtjänster för företagets behov. Centralernas företagsavdelningar medverkar också i det riksomfattande elektroniska servicekonceptet FöretagsFinland. Företagsavdelningen ordnar dessutom dels kortvarig företagarutbildning för företagare som inleder sin verksamhet, dels utbildning som är avsedd för företagsledningen och nyckelpersonerna i verk samma företag.

Företagsavdelningen ger också utlåtanden angående uppehållstillstånd för utlänningar i sådana fall då uppehållstillstånd söks för företagsverksamhet. Företagsavdelningen har

till uppgift att bedöma huruvida den som ansöker om uppehållstillstånd kan försörja sig på basis av den företagsverksamhet som beskrivs i ansökan om uppehållstillståndet.

Enligt 2 a § i förordningen om TE-centraler ska centralens avdelning för teknologisk utveckling sörja för Tekes uppgifter, svara för det regionala genomförandet av den nationella teknologi- och innovationspolitikens mål, främja den teknologiska utvecklingen inom centralens verksamhetsområde och även sköta andra uppgifter som särskilt har ålagts avdelningen. Experterna vid centralernas avdelningar för teknologisk utveckling, som representerar ca 40 procent av sakkunnigpersonalen inom Tekes, ger företagen råd angående genomförandet och utvecklingen av olika projekt. Dessutom bereder de Tekes finansieringsbeslut. Experterna vid avdelningen för teknologisk utveckling har till uppgift att skapa nätverk mellan företagen och forskningsinstitutionerna på området och sporra dem till innovationsverksamhet. Dessutom bistår de företagen och forskningsenheterna när det gäller att finna lämpliga internationaliseringsmetoder och att utnyttja sådana internationella kontakter till förstklassiga universitet och forskningsinstitut som Tekes har skapat. Dessa kontakter kan utnyttjas genom att företaget eller enheten deltar i Tekes teknologiprogram eller i ett projekt som finansieras av Tekes. Teknologier experterna och Tekes bistår också vid ansökningsprocessen för sådana forskningsprojekt som finansieras av EU, beviljar projektfinansiering och understöd samt lån som är avsedda för utveckling av innovationsverksamheten.

Enligt 3 § i förordningen om TE-centraler ska landsbygdsavdelningen inom centralens verksamhetsområde handha de statliga åtgärder som är avsedda att främja gårdsbruket och fiskerinäringen samt sådana landsbygdsnäringar som hör samman med dem och även sköta andra uppgifter som särskilt har ålagts avdelningen. Utvecklingen av landsbygdsnäringarna hör till landsbygdsavdelningens viktigaste uppgifter. Landsbygdsavdelningarna finansierar utvecklingsprojekt som förbättrar verksamhetsförutsättningarna för näringarna och sporrar till ny företagsverksamhet samt till utveckling av verk samma företag. Målet

är att förbättra konkurrensförmågan inom jord- och skogsbruket och att främja övriga landsbygdsnäringar. Genom att utveckla landsbygden strävar man också efter att landsortsbyarna ska bevaras som attraktiva miljöer för boende, arbete och företagsverksamhet.

Centralens landsbygdsavdelning svarar inom sitt eget verksamhetsområde för beviljandet och övervakningen av stöd för landsbygdsnäringar, i enlighet med de anvisningar och föreskrifter som Landsbygdsverket utfärdar. Centralens landsbygdsavdelning beviljar understöd för etablering av jordbruk, för utveckling av produktionsverksamheten inom jordbruket och för utvidgning av gårdsbruksenheters verksamhet till att omfatta också annat än jordbruk. För att jordbruksproduktionens effektivitet ska förbättras beviljas investeringsstöd för ibruktage av modern teknologi och för andra åtgärder som ökar gårdsbrukets produktionskapacitet. Med hjälp av understöden främjas dels effektiviteten, dels produktionsverksamhetens säkerhet och satsningar på den etiska kvaliteten. Med investeringsstöden kan man utöver produktionshygienens också främja välbefinnandet inom arbetet, miljöskyddet och djurens välbefinnande. Mikroföretag på landsbygden kan beviljas startstöd för företagsverksamhet för att täcka de lönekostnader som orsakas av anställning av de första utomstående arbetstagarna. De kan också beviljas stöd för utveckling av företag för sådan experthjälp eller utbildning som utvecklar företagets företagsledning, marknadsföring, produkter eller verksamhet. Investeringsstöd för företag kan beviljas för byggande eller anskaffning av verksamhetslokaler eller köp av maskiner och anläggningar som behövs inom företagsverksamheten eller för omstrukturering eller förbättring av anläggningstillgångarna.

Centralerna svarar för beviljandet och administreringen av specialmiljöstöden och vissa nationella jordbruksstöd samt stöden för fiskeri och renhushållning. Däremot svarar kommunernas landsbygdsmyndigheter för största delen av odlarstöden. Odlarstöden betalas i förhållande till arealen, antalet djur eller djurenheter eller produkter och syftet med

dem är att trygga produktionens lönsamhet och fortlevnad.

Beviljandet och betalningen av sådana stöd som omfattas av EU:s gemensamma jordbrukspolitik och sådana stöd som medfinansieras av EU kräver att användningen av medlen övervakas tillräckligt väl. En betydande del av landsbygdsavdelningens arbetsinsats behövs för övervakning av odlarstödens användning. Denna övervakning hör till landsbygdsavdelningens lagstadgade uppgifter.

Vid elva centraler finns det en fiskerienhet som är underställd landsbygdsavdelningen. Fiskerienheterna vid centralerna i Egentliga Finland, Tavastehus, Österbotten och Kajanaland svarar för fiskeriförvaltningen både inom sitt eget verksamhetsområde och inom en annan centrals verksamhetsområde. Fiskerienheterna sköter verkställighets- och utvecklingsuppgifter som berör fiskerinäringssektorn. De svarar för den allmänna bevakningen av fiskerinäringsintressen samt reglerar och övervakar fiskevattnens skötsel med hjälp av sådana tillstånd, förbud och beslut som utfärdas med stöd av lagen om fiske. Dessutom ska fiskerienheterna främja sådan företagsverksamhet och sådant fritidsfiske som innebär att livskraftiga fiskbestånd utnyttjas på ett sätt som är förenligt med en hållbar utveckling. Fiskerienheterna beviljar också understöd för utveckling av fritidsfiske samt styr och finansierar restaureringar av fiskevattnen. Fiskerienheterna beviljar sådana investerings- och utvecklingsstöd för utveckling av fiskerinäringsföretag som medfinansieras av EU och utövar sådan övervakning av yrkesfiske och fiskhandeln som EU kräver. Dessutom svarar fiskerienheterna för verkställigheten och övervakningen av EU:s gemensamma fiskeripolitik. De stöd som beviljas renbeteslag och skoltar administreras av Lapplands central.

Enligt 4 § i förordningen om TE-centraler ska arbetskraftsavdelningen inom centralens verksamhetsområde sörja för att den regionala arbetsmarknaden fungerar och annars främja och sköta arbetskrafts- och arbetslivsarenden inom regionen, främja invandrades anpassning till samhället och arbetslivet och sörja för mottagningen av asylsökande samt även sköta andra uppgifter som särskilt har

ålagts avdelningen. Arbetskraftsavdelningen svarar för den strategiska planeringen av den regionala arbetskraftspolitiken, för prognostisering av behovet av arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och planering och upphandling av sådan utbildning samt för genomförandet av EU:s strukturfondsprogram. Vid vissa centraler koordinerar arbetskraftsavdelningarna på storregionnivå de program som finansieras med medel från Europeiska socialfonden (ESF), för vilka arbets- och näringsministeriet fungerar som förvaltningsmyndighet och attesterande myndighet i enlighet med strukturfondslagen (1401/2006).

Centralerna har därutöver ålagts ett stort antal uppgifter i speciallagstiftningen. Till de viktiga uppgifter som anförtratts centralerna i speciallagstiftningen hör utarbetandet av planer och program samt genomförandet och administreringen av projekt som medfinansieras av EG:s strukturfonder och som regleras bl.a. i strukturfondslagen. Till EG:s strukturfonder hör bl.a. Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) och Europeiska socialfonden (ESF). Centralerna beviljar ESF- och ERUF-finansiering och utgör en del av den samarbetsgrupp i landskapet som har till uppgift att samordna verkställigheten av programmen.

Arbetskraftsbyråerna

Enligt 1 § i förordningen om arbetskraftsbyråer har arbetskraftsbyrån till uppgift att verkställa arbetskraftsservicen, främja sysselsättningen och bekämpa arbetslösheten i enlighet med de resultatmål som arbetskraftsavdelningen har ställt upp och som grundar sig på förhandlingar mellan arbetskraftsavdelningen och arbetskraftsbyrån. Dessutom ska arbetskraftsbyrån sköta de övriga uppgifter som har föreskrivits för den eller som arbetskraftsavdelningen ålägger den.

Arbetskraftsbyråernas kunder består av personer som är i behov av arbete, utbildning eller yrkesvals- och karriärplaneringstjänster samt av företag som rekryterar arbetskraft och av andra arbetsgivarkunder. Arbetskraftsbyråerna erbjuder sina personkunder arbetsförmedlingstjänster, rådgivning och handledning när det gäller att söka jobb och skaffa sig utbildning samt handledning i

samband med yrkesval och karriärplanering. Till Arbetskraftsbyråns uppgifter hör också att erbjuda tjänster i anslutning till integrationen av invandrare samt att erbjuda blivande företagare rådgivning i startpenningsärenden. För företag och andra arbetsgivarkunder erbjuder Arbetskraftsbyrån arbetsförmedlingsservice, hjälp vid rekryteringen av Arbetskraft och kompetensutvecklingen samt rådgivning i samband med strukturella omvandlingar.

I praktiken tillhandahåller Arbetskraftsbyråerna offentliga arbets- och närings tjänster för personkunder och arbetsgivare i form av elektroniska webbtjänster (webbplatsen mol.fi), som telefonservice och i form av personlig kundbetjäning.

Arbetskraftsbyråerna erbjuder själva en del av dessa tjänster, medan vissa tjänster köps av utomstående serviceproducenter. Arbetskraftsbyråerna tillhandahåller själva som tjänstearbete den huvudsakliga servicen, som omfattar arbetsförmedlingstjänster för både arbetssökande och arbetsgivare, yrkesvals- och karriärplaneringstjänster samt yrkes- och utbildningsinformationstjänster.

Största delen av anslaget för sysselsättnings- och utbildningsåtgärder samt speciella åtgärder används årligen för de tjänster som köps enligt beställar-producent-modellen. Hos utomstående tjänsteproducenter skaffar Arbetskraftsbyråerna bl.a. yrkesinriktad och förberedande Arbetskraftsutbildning, träning för arbetsmarknaden i form av gruppsservice samt övriga kompletterande tjänster för olika kundmålgrupper. Med hjälp av utomstående tjänsteproducenter tillhandahålls också service som hör samman med bedömning och förbättring av arbets- och funktionsförmågan, såsom arbets- och utbildningsprövning för personer som är i behov av yrkesinriktad rehabilitering.

Som ett slags köptjänster kan man också betrakta sådant lönesubventionerat arbete som innebär att Arbetskraftsbyrån betalar arbetsgivaren kompensation för att arbetsgivaren sysselsätter en person vars arbetsinsats betraktas som reducerad.

För det tredje tillhandahåller Arbetskraftsbyråerna tjänster i enlighet med nätverks- eller partnerskapsmodellen. Till den service som Arbetskraftsbyråerna ordnar i enlighet

med partnerskapsmodellen hör sådan servicecentralsverksamhet som ordnas i samarbete med kommunerna och Folkpensionsanstalten, sådan sysselsättningsfrämjande verksamhet som ordnas i samarbete med tredje sektorn och olika organisationer samt sådan företagsrådgivning som ordnas i samarbete med de regionala företagstjänsterna.

Styrning

Den allmänna administrativa styrningen av Arbetskrafts- och näringscentralen ska enligt 2 § i lagen om TE-centraler skötas av det ministerium som anges i reglementet för statsrådet. Enligt 21 § i den förordning om ändring av reglementet för statsrådet (262/2003) som trädde i kraft den 15 november 2007 (1021/2007) hör näringspolitiken till arbets- och näringsministeriets ansvarsområde. När TE-centralen sköter uppgifter inom olika förvaltningsområden styrs och övervakas centralen enligt 2 § i lagen om TE-centraler av vederbörande ministerium. Centralen styrs och övervakas också av det ämbetsverk eller den inrättning inom centralförvaltningen vars ansvarsområde omfattar sådana uppgifter som det har föreskrivits eller bestämts att centralen ska sköta.

Annan styrning än allmän administrativ styrning kallas ofta substansstyrning. De ministerier och centrala ämbetsverk som utövar arbets- och näringsministeriets svar för substansstyrningen av centralerna är jord- och skogsbruksministeriet, inrikesministeriet, Tekes, Landsbygdsverket och Evira. Centralernas verksamhet styrs i enlighet med de riksomfattande riktlinjer som fastställs av dessa ministerier och centrala ämbetsverk samt de riktlinjer som fastställs i landskapsprogrammen och i programmens realiseringsplaner, i enlighet med centralens vision, verksamhetsidé och strategi samt i enlighet med de årliga resultatavtal som utarbetas på basis av dem. Centralerna ingår dessutom preciserande resultatavtal med de styrande ämbetsverken. Tilläggsmålsättningar fastställs också för centralerna beträffande de fiskerinäringsfrågor som hör till jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde.

Enligt 1 § 3 mom. i lagen om TE-centraler är Arbetskraftsbyråerna lokalförvaltningsor-

gan som lyder under centralen. Arbetskraftsbyråerna är å ena sidan underställda TE-centralerna, å andra sidan var de fram till utgången av år 2007 en del av arbetsförvaltningens trestegsorganisation som omfattade arbetsministeriet, arbetskrafts- och näringscentralernas arbetskraftsavdelningar samt arbetskraftsbyråerna.

Arbets- och näringsministeriet har sedan den 1 januari 2008 såsom efterträdare för arbetsministeriet styrt centralernas företagsavdelningar och arbetskraftsavdelningar, som i sin tur styr arbetskraftsbyråerna. I egenskap av efterträdare för arbetsministeriet svarar arbets- och näringsministeriet för den allmänna administrativa styrningen av arbetskraftsbyråerna, så att ministeriet i sista hand svarar för arbetskraftsbyråernas resultatstyrning genom att fastställa deras resultatmål. Arbets- och näringsministeriet svarar också för den direkta normstyrningen av arbetskraftsbyråerna genom att utfärda anvisningar och föreskrifter för dem och genom att fungera som ansvarig högre förvaltningsmyndighet vid behandlingen av klagomål som riktar sig mot arbetskraftsbyråerna. Därmed styr arbets- och näringsministeriet, på samma sätt som arbetsministeriet gjorde förut, i viss utsträckning lokalförvaltningen direkt utan att styrningen kanaliseras via regionalförvaltningen. Arbetsministeriet svarade förut också för den utbildning som ordnades vid arbetskraftsinstitutet och andra utbildningsinrättningar för hela arbetskraftsförvaltningens personal, inklusive personalen vid centralernas arbetskraftsavdelningar och arbetskraftsbyråerna. Centralerna har vid sidan av arbetsministeriet svarat för utbildandet av arbetskraftsbyråernas personal. Under det nya arbets- och näringsministeriets korta verksamhetstid har det tills vidare inte skett någon ändring av denna praxis.

Fram till slutet av år 2007 avtalade arbetsministeriet och centralerna årligen i resultatavtalen om de viktigaste regionala arbetskraftspolitiska målen och om de åtgärder och resurser som krävdes för att målen skulle nås. Centralerna ingår å sin sida resultatavtal med arbetskraftsbyråerna om genomförandet av arbetskraftspolitiken. Arbetskraftsavdelningarna styr arbetskraftsbyråerna bl.a. med hjälp av utbildning, arbetsmöten och sakkun-

nigstöd. Centralerna konkurrensutsätter också centraliserat en del av de tjänster som arbetskraftsbyråerna köper. Till dessa tjänster hör t.ex. arbetskraftspolitisk vuxenutbildning, startutredningar och tjänster som hör samman med yrkesinriktad rehabilitering. I form av stödtjänster sköter centralerna dessutom arbetskraftsbyråernas ekonomi-, personal- och informationsförvaltningstjänster, statistik- och resultatuppföljning samt olika kommunikationstjänster. De arbetskraftskommisioner som finns i anslutning till arbetskraftsbyråerna utses också av centralerna.

Jord- och skogsbruksministeriet styr centralernas fiskerienheter i frågor som gäller fiskerinäringen, fritidsfisket samt skötseln och förvaltningen av fiskevattnen. Beträffande dessa uppgifter utarbetar jord- och skogsbruksministeriet en årlig preciserande plan för uppnående av fiskerienheternas resultatmål. Landsbygdsverket styr centralerna genom att ingå ett avtal om den utbetalande myndigheten med varje central. Avtalen grundar sig på reglerna om finansiering av EU:s gemensamma jordbrukspolitik. I Finland fungerar Landsbygdsverket som utbetalande myndighet.

När det gäller styrningen regleras förhållandet mellan centralens arbetskraftsavdelning och arbetskraftsbyrån i 1 och 8 § i förordningen om arbetskraftsbyråer. Enligt 1 § 2 mom. i förordningen uppställer arbetskraftsavdelningen resultatmål för arbetskraftsbyrån på basis av förhandlingar mellan arbetskraftsavdelningen och arbetskraftsbyrån. Enligt 1 § 2 mom. kan arbetskraftsavdelningen också fatta beslut om arbetskraftsbyråns uppgifter. Arbetskraftsavdelningens styrning av arbetskraftsbyrån innebär resultatstyrning, men styrningen kan också innefatta normstyrning. Enligt 8 § 1 och 2 mom. i förordningen beslutar arbetskraftsavdelningen om fördelningen av löneanslagen mellan arbetskraftsbyråerna och kan för omplacering av lediga tjänster förbjuda arbetskraftsbyrån att vidta åtgärder för att besätta en tjänst.

Arbetskraftsbyråerna styrs också av arbets- och näringsministeriet. Enligt 2 § 2 mom. i statsrådets förordning om arbets- och näringsministeriet (1024/2007) omfattas ar-

betskrafts- och näringscentralerna samt arbetskraftsbyråerna av ministeriets allmänna administrativa styrning. Den allmänna administrativa styrningen, som också riktar sig direkt mot arbetskraftsbyråerna, betraktades i samband med beredningen av ministeriereformen som en ofrånkomlig förutsättning för att man ska kunna garantera att arbetskraftsbyråerna tillhandahåller enhetlig service och för att medborgarnas jämlikhet ska kunna tryggas. Arbets- och näringsministeriets styrning innebär allmän administrativ styrning men enligt motiveringen till lagen om TE-centraler (RP 148/1996 rd) innefattar styrningen också samordningsuppgifter.

2.3 Den internationella utvecklingen

I samband med beredningen av propositionen har man närmast undersökt de modeller som tillämpats i Irland och Frankrike, eftersom dessa länder har ett ministerium som med tanke på sina befogenheter påminner om Finlands nuvarande arbets- och näringsministerium. Trots att ministerierna i dessa länder har liknande ansvarsområden tillhandahålls inte arbetskrafts- och företagstjänster inom regionalförvaltningen vid samma verksamhetsställe i Irland eller Frankrike. Den internationella jämförelsen är förhållandevis snäv, eftersom de utländska modellerna inte har varit av någon praktisk betydelse vid beredningen av reformen. Jord- och skogsbruksministeriets regionalförvaltning har inte kartlagts, eftersom man inte genom reformen har för avsikt att ändra centralernas verksamhetsfält till den del det berör jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde.

Irland

Irlands handels-, industri- och arbetsministerium (Department of Enterprise, Trade and Employment) grundades år 1993 genom att det tidigare industri- och handelsministeriet slogs samman med arbetsministeriet. I Irland utsträcktes reformen emellertid inte till den förvaltning som underlyder ministerierna. Det irländska ministeriets regional- och lokalförvaltning är fortfarande indelad i enlighet med den tidigare ministerieindelnin-

gen. Regional- och lokalförvaltningen består av ämbetsverket Enterprise Ireland och de byråer som lyder under detta ämbetsverk, av städernas och landskapens företagsnämnder (City and County Enterprise Boards) som tillhandahåller mikroföretagstjänster samt av myndigheten FAS (National Training and Employment Authority) som tillhandahåller utbildnings- och arbetskraftstjänster. De myndigheter som erbjuder företagstjänster kan ställvis fungera i samma verksamhetslokaler som de myndigheter som tillhandahåller arbetskraftstjänster, men de bildar inte en enhetlig administrativ enhet ens i det fall då de verkar i samma lokal.

Frankrike

I Frankrike genomfördes år 2007 en förnyelse av förvaltningen. I Frankrike sköter ekonomi-, finans- och sysselsättningsministeriet (Ministère de l'économie, des finances et de l'emploi) de uppgifter som i Finland i huvudsak hör till arbets- och näringsministeriets ansvarsområde. Ministeriet svarar också för arbetskraftspolitiken, men inte för arbetslagstiftningen.

De olika myndigheternas regional- och lokalförvaltning har inte sammanförts. Sedan år 2005 har ett statsägt offentligrättsligt holdingbolag, OSEO, verkat under ledning av ekonomi-, finans- och sysselsättningsministeriet samt högskole- och vetenskapsministeriet. De bolag som administreras av OSEO har till uppgift att stöda innovationer (OSEO Innovation), finansiera investeringar (OSEO Financement) och främja uppkomsten och utvecklingen av små och medelstora företag samt underlätta deras finansiering genom att bevilja bankgarantier (OSEO Garantie). OSEO verkar i samarbete med regionalförvaltningen och kan delegera uppgifter till sådana regionala och allmännyttiga organisationer vars uppgifter faller inom ramen för dess verksamhetsområde. OSEO kan också etablera verksamhetsställen och delta i sådana företags, grupperingars och organs verksamhet vars målsättningar sammanfaller med de mål som eftersträvas genom dess egna uppgifter. OSEO övervakas av staten och dess verksamhet finansieras i sin helhet av staten.

Koordineringen och utvärderingen av arbetskrafts- och utbildningspolitikens verkställighet sköts av arbetskrafts- och utbildningsförvaltningen (Délégation générale à l'emploi et à la Formation professionnelle) som lyder under ekonomi-, finans- och selsättningsministeriet samt arbetsministeriet (Ministère du Travail, des Relations sociales et de la Solidarité). På regional och lokal nivå har den offentliga sektorn flera samarbetsparter som svarar för den praktiska verkställigheten av arbetskrafts- och utbildningspolitiken.

Sverige

I Sverige sköts närings- och arbetskraftsfrågorna av två olika ministerier, nämligen näringsdepartementet och arbetsmarknadsdepartementet. Nutek (verket för näringsutveckling) är en centralmyndighet för näringsfrågor som lyder under näringsdepartementet. Dess kontor finns i Stockholm, Östersund och Arjeplog. Nutek främjar en hållbar ekonomisk utveckling genom att tillhandahålla finansiering, information, rådgivning och stöd för det regionala näringslivet. Nutek har dessutom åtta programkontor, som ansvarar för Nuteks uppdrag i egenskap av förvaltningsmyndighet och utbetalande myndighet för de åtta regionala strukturfondsprogram som finansieras genom Europeiska regionala utvecklingsfonden.

Arbetskraftsservicen sköts i Sverige av Arbetsförmedlingen, dvs. den nya arbetsförmedlingsmyndighet som inledde sin verksamhet den 1 januari 2008. Arbetsförmedlingen bildades genom att arbetsmarknadsstyrelsen (AMS) och tjugo länsarbetsnämnder sammanslogs.

2.4 Bedömning av nuläget

Det faktum att centralernas verksamhet styrs av myndigheter inom flera olika förvaltningsområden medför utmaningar för verksamheten. Innan arbets- och näringsministeriet inrättades ledde arbetsministeriet

och handels- och industriministeriet var för sig verksamheten vid centralernas arbetskrafts- och företagsavdelningar. Även för närvarande utfärdar olika ministerier och ämbetsverk anvisningar för centralernas landsbygdsavdelningar, arbetskraftsavdelningar och företagsavdelningar inom ramen för sitt eget ansvarsområde. Landsbygdsavdelningen kan t.ex. erbjuda företagsrådgivning under ledning av arbets- och näringsministeriet eller jord- och skogsbruksministeriet, även om företagsrådgivningen för jordbruken och småföretagen på landsbygden i huvudsak sköts av landsbygdens rådgivningsorganisationer, bl.a. vid regionala företagsserviceställen.

I praktiken har man inte kunnat särskilja den allmänna administrativa styrning som avses i lagen om TE-centraler från den övriga styrningen. Begreppet allmän administrativ styrning används första gången i 2 § 1 mom. i lagen om TE-centraler. Den allmänna administrativa styrningen är den form av styrning som ministerierna huvudsakligen utövar och den har bl.a. ansetts omfatta resultatstyrning. Innan arbets- och näringsministeriet inrättades förde centralerna årligen förhandlingar med handels- och industriministeriet, arbetsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, Tekes och Evira. År 2007 förde centralerna också förhandlingar med Landsbygdsverket, som inledde sin verksamhet den 1 maj 2007. Centralernas resultatavtal har undertecknats av alla förhandlingsparter. Resultatavtalen innefattar också resultatmål för arbetskraftsbyråerna. Ännu har man inte förhandlat om några resultatavtal under ledning av arbets- och näringsministeriet.

Med stöd av den allmänna administrativa styrningen har det inte ansetts vara möjligt att förenhetliga den statliga regionalförvaltning som centralerna svarar för eller säkerställa kompabiliteten i fråga om de lösningar som berör informationsförvaltningen och personalen. Till följd av detta har skötseln av frågor som gäller den allmänna förvaltningen, personalförvaltningen och informationsförvaltningen differentierats och det samma gäller de därmed anknutna förfarandena, systemen och kompetenskraven. Centralerna och arbetskraftsbyråerna har bl.a.

olika lönesystem. Centralernas lönesystem har i tiden utarbetats under ledning av handels- och industriministeriet och Arbetskraftsbyråernas system har utarbetats vid Arbetsministeriet.

Innan arbets- och näringsministeriet inrättades styrdes centralernas Arbetskraftsavdelningar och landsbygdsavdelningar direkt av Arbetsministeriet och jord- och skogsbruksministeriet. Det faktum att styrningen varit splittrad kan lätt skönjas bl.a. av att centralerna och Arbetskraftsbyråerna har tämligen nya interna datanätverkslösningar som skiljer sig från varandra. De problem som orsakas av de datatekniska lösningarnas inkompatibilitet fördröjer informationsutbytet och ökar kostnaderna inom centralen. I ekonomiskt avseende skulle en enhetlig skötsel av ärendena självfallet vara fördelaktigare. Man har t.ex. fått goda erfarenheter av att sammanslå behandlingen av centralernas och Arbetskraftsbyråernas räkenskapsverksärenden. Centralernas gemensamma räkenskapsverk som finns i anslutning till centralen i Södra Savolax har sedan den 1 januari 2007 ansvarat för räkenskapsverksärendena. Dessutom har man lyckats skapa enhetliga anvisningar, förfaranden och datasystem för skötseln av dessa ärenden.

Till följd av den förändrade ministerstrukturen eliminerades de största problemen i fråga om informationsutbytet och tillhandahållandet av överlappande tjänster inom olika förvaltningsområden. För att samordna sina tjänster kan myndigheterna inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde nuförtiden på regional- och lokalförvaltningsnivå utbyta information om sina kunder. Arbetskrafts- och företagsärendena sköts dock fortfarande vid olika avdelningar. Den differentierade skötseln av ärendena leder lätt till att man inte får en tillräckligt enhetlig bild av läget i fråga om Arbetskraftspolitiken, företagandet och näringsverksamheten i regionen. Då en enhetlig lägesbild saknas kan centralen ha problem med att utarbeta en enhetlig strategi för verksamheten.

Före ministeriereformen styrdes Arbetskraftsbyråerna både av Arbetsministeriet och av centralens Arbetskraftsavdelning. Arbetsministeriet och Arbetskraftsavdelningen

kunde vardera, utan att informera varandra om saken, direkt utfärda direktiv för de Arbetskraftsbyråer som var underställda centralen. Avsikten med detta administrativa arrangemang var att Arbetsministeriet skulle se till att Arbetskraftsbyråerna tillhandahöll enhetlig service. I praktiken har det faktum att styrning utövats från två olika håll i viss mån försvårat Arbetskraftsbyråernas verksamhet och centralernas övervakning av Arbetskraftsbyråerna. Enligt 2 § i statsrådets förordning om arbets- och näringsministeriet (1024/2007), som utgör en del av det författningspaket genom vilket ministeriereformen genomfördes, omfattas Arbetskrafts- och näringscentralerna samt Arbetskraftsbyråerna fortsättningsvis av arbets- och näringsministeriets allmänna administrativa styrning. Genom styrningen på ministerienivå strävar man efter att garantera att Arbetskraftsbyråernas verksamhet är tillräckligt enhetlig. Arbetskraftsbyråerna styrs dock i första hand av centralerna, som också svarar för Arbetskraftsbyråernas resultatstyrning.

Enligt 12 § i förordningen om TE-centraler avgörs ärendena, om inget annat bestäms, av direktören eller en annan tjänsteman som i arbetsordningen har getts beslutanderätt, på föredragning av den tjänsteman som fastställs i arbetsordningen. Enligt 3 § i förordningen om Arbetskraftscentraler avgörs de ärenden som ankommer på Arbetskraftsbyrån av chefen för Arbetskraftsbyrån eller en annan tjänsteman som i arbetsordningen har getts sådan beslutanderätt. Enligt den gällande regleringen sker således beslutsfattandet vid centralen på föredragning och vid Arbetskraftsbyrån utan föredragning. Vid centralerna fattas dock ett stort antal enskilda stödbeslut som var för sig är av ringa ekonomisk betydelse t.ex. med stöd av lagen om tjänster för utveckling av små och medelstora företags kunnande (971/2004). I enlighet med 3 § 1 mom. i förordningen om Arbetskraftsbyråer fattar man däremot vid Arbetskraftsbyråerna utan föredragning beslut som till sitt eurobelopp är av större betydelse. Centralernas och Arbetskraftsbyråernas kategoriska beslutsförfaranden har betraktats som oändamålsenliga och oflexibla i administrativt avseende.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

Målet med propositionen är att genomföra en helhetsreform av styrningen och organisationsmodellen för centralerna och Arbetskraftsbyråerna, med beaktande av den förändring som inrättandet av Arbets- och näringsministeriet medför i fråga om styrningsförhållandena. Ministeriets organisationsmodell ska på ett ändamålsenligt sätt återspeglas i organisationsmodellerna för ministeriets regional- och lokalförvaltning. I samband med helhetsreformen uppdateras också den reglering som gäller regional- och lokalförvaltningen. Detta ska ske genom att regleringen minskas. Regional- och lokalförvaltningsmyndigheterna ges mer spelrum än förut när det gäller att organisera serviceverksamheten på bästa möjliga sätt. Arbetskrafts- och näringscentralens namn ändras till Arbets- och näringscentralen. Av enhetlighetsskäl och för att missförstånd ska undvikas ändras också Arbetskraftsbyråns namn till Arbets- och näringsbyrån.

Centralens organisation ska i första hand överensstämma med Arbets- och näringsministeriets organisationsmodell. Vid Arbets- och näringsministeriet har man vid sidan av den traditionella enhets- eller avdelningsindelningen också tagit i bruk kedjeformiga eller horisontala enheter som sammanbinder ansvarsområdena. Dessa enheter kan vara lika betydelsefulla som ansvarsområdesenheterna och bl.a. precisera behovet av samarbete tjänstemännen emellan samt bestämma deras fysiska placering vid centralen.

Oavsett om centralens struktur återspeglar Arbets- och näringsministeriets organisationsstruktur eller inte är avsikten inte att centralerna i alla avseenden ska vara identiska. Man har nämligen inte för avsikt att förenhetliga organisationsstrukturen på ett sådant sätt att den utgör ett hinder för specialisering eller för nätverksbetonade verksamhetsmetoder. Vid Nylands central är t.ex. innovationsverksamheten för närvarande inte alls representerad, eftersom Tekes - utvecklingscentralen för teknologi och innovationer i Nyland sköter de uppgifter som inom andra centralers verksamhetsområden sköts av centralens innovationsverksamhetssektor. Arbets- och

näringsministeriet ska i framtiden på ett ännu flexiblere sätt än förut med hjälp av resultatstyrningen kunna koncentrera vissa ärenden till sådana centraler som vanligtvis behandlar ett stort antal ärenden inom samma kategori, eftersom man där har den bästa sakkännedomen inom uppgiftsområdet och på detta sätt kan nå logistiska fördelar. Vid övriga centraler kan motsvarande ärendekategori skötas t.ex. med hjälp av ett ombudsmannasystem.

En flexibel organisationsmodell eftersträvas förutom genom att centralerna ges tillräckligt med spelrum även genom att organisationen regleras på förordningsnivå. I en förordning kan man på ett flexiblere sätt än förut fastställa de minimikrav som centralens struktur ska uppfylla. Samtidigt ges centralen möjlighet att fatta beslut om sin egen struktur i arbetsordningen. Det föreslås att antalet frågor som förut har reglerats på lag- eller förordningsnivå ska minskas och att spektret av frågor som kan regleras i arbetsordningen ska utökas. Antalet frågor som regleras i centralens arbetsordning ska alltså utökas, liksom spelrummet i samband med regleringen av frågorna, så att man kan beakta både de regionala behoven och de behov som hör samman med ledningen av centralen.

Genom att omorganisera styrningen av centralerna strävar man efter att säkerställa att styrningsförhållandena är klara och att den styrning som utövas inom olika förvaltningsområden samordnas. Antalet ministerier som styr centralerna kommer efter reformen att vara detsamma som förut. Största delen av de utlänningsärenden som fram till den 31 december 2007 sköttes av Arbetsministeriet överfördes till Inrikesministeriet med stöd av det lagpaket som trädde i kraft den 1 januari 2008 (RP med förslag till lagstiftning om överföring av vissa uppgifter till inrikesministeriet, RP 90/2007 rd). I och med reformen blev Inrikesministeriet ett av de ministerier som styr centralerna. Inrikesministeriets styrning omfattar uppgifter som hör samman med arbetsrelaterad invandring samt med övervakning och styrning av mottagningscentralerna och förvarsenheterna. Dessa uppgifter har ålagts centralen i speciallagar.

Sammanläggningen av Arbetsministeriet och Handels- och industriministeriet har för-

bättrat samstämmigheten vid den styrning som berör arbetskrafts- och näringsfrågor. I och med att ministeriestyrningen ska koncentreras så att arbets- och näringsministeriet samordnar den styrning som utövas av olika myndigheter kan man bättre än hittills dra nytta av olika förvaltnings- och ledningsmodeller och effektivisera den planerings- och styrningsinsats som behövs bl.a. vid organisationen av stödtjänsterna. Arbets- och näringsministeriets ställning ska förstärkas så att alla betydande anvisningar ska förmedlas via arbets- och näringsministeriet, oavsett vilket ministerium eller centralt ämbetsverk som står bakom styrningen. Arbets- och näringsministeriet ska genom en uttrycklig bestämmelse förpliktas samordna sådana anvisningar som sinsemellan är motstridiga.

När det gäller arbets- och näringsministeriets lokalförvaltningsnivå, dvs. arbets- och näringsbyråerna, är målsättningen att den näringspolitiska aspekten ska beaktas i större utsträckning än förut. Byråerna tillhandahåller tjänster för arbetssökande och nyföretagare samt erbjuder arbetsgivartjänster som är avsedda för företag. Genom reformen strävar man efter att byråerna ska kunna erbjuda företagen bättre rådgivning angående de företagstjänster som tillhandahålls av olika aktörer samt angående anlitaandet av tjänsterna. Samarbetet mellan byråerna och de regionala företagstjänsterna ska också intensifieras.

Man strävar inte efter att helt och hållet förändra centralernas och byråernas tidigare beslutsförfaranden. Vid centralerna ska största delen av besluten fortsättningsvis fattas på föredragning och vid byråerna ska beslutsfattandet i huvudsak ske utan föredragning. Det är emellertid ändamålsenligt att man i centralens och byråns arbetsordning kan bestämma vilka beslut som ska fattas på föredragning och vilka som inte kräver föredragning, i de fall då inte något annat följer av speciallagstiftningen. Vid centralerna kunde t.ex. sådana stödbeslut av masskaraktär som kräver prövning men där det enskilda beslutet inte är av stor ekonomisk betydelse för stödtagaren höra till de beslut som kan fattas utan föredragning. De ärenden som avgörs vid byråerna kan däremot med avseende på sin karaktär och sitt eurobelopp vara av så stor betydelse att det skulle finnas skäl att til-

lämpa föredragningsförfarandet också vid byrån. Arbets- och näringsministeriet kunde styra beslutsförfarandena med hjälp av en modellarbetsordning eller t.ex. genom att utfärda anvisningar för viss slags serviceverksamhet.

Propositionen innehåller inga bestämmelser som motsvarar 5 § i lagen om TE-centraler, där det föreskrivs om avgiftsbelagda prestationer, eller lagens 6 § som gäller sökande av ändring. Vid beredningen av propositionen har man ansett att dessa bestämmelser är onödiga eftersom lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) och förvaltningsprocesslagen (586/1996) ändå blir tillämpliga på frågor som gäller avgifterna för centralernas och byråernas prestationer och fastställandet av dessa avgifter samt på ändringssökandet.

Också skyldigheterna enligt lagen om de språkkunskaper som krävs av offentligt anställda (424/2003) gäller fortfarande, även om det inte uttryckligen hänvisas till den lagen i förslaget. Trots organisationsreformen kommer service på de båda inhemska språken och utvecklandet av den att säkerställas. Det är klart att bestämmelsen i 17 § 2 mom. i grundlagen om vars och ens rätt att hos domstol och andra myndigheter i egen sak använda sitt eget språk, antingen finska eller svenska, också i fortsättningen förpliktar centralen och dess ledning att sörja för både den finskspråkiga och den svenskspråkiga servicen och för utvecklandet av den.

Vidare föreslås det att vissa frågor som har reglerats i förordningen om arbetskraftsbyråer ska överföras till lagnivå, medan den bestämmelse om samarbetsskyldigheten som ingår i förordningens 9 § varken ska tas in i lagen eller i förordningen. Lagen om samarbete inom statens ämbetsverk och inrättningar (651/1988) gäller både centralerna och byråerna, oavsett den reglering som föreslås angående samarbetsförfarandet.

4 Propositionens konsekvenser

Konsekvensbedömningen har gjorts med utnyttjande av sakkunskapen såväl hos ministerierna som hos arbetskrafts- och nä-

ringscentralerna, Arbetskraftsbyråerna och de övriga remissinstanserna.

Propositionens konsekvenser gäller i första hand myndigheternas interna organisation. Organisationsreformens konsekvenser berör nästan hälften av personalen inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde. Strukturreformen bidrar till att de synergifördelar som eftersträvs genom inrättandet av arbets- och näringsministeriet nås även på regional och lokal nivå. Genom organisationsförändringen eftersträvas också effektivare myndighetsverksamhet och bättre kundservice.

Propositionens mest betydande ekonomiska konsekvenser följer av att de överlappande funktioner som tidigare styrts dels av handels- och industriministeriet, dels av arbetsministeriet, ska samordnas. Överlappning har förekommit bl.a. vid planeringen och tillhandahållandet av service, vid styrningen av personalresurserna och informationsförvaltningen samt vid styrningen av Arbetskraftsbyråerna. Centralernas företags- och Arbetskraftsavdelningar har till följd av förvaltningsområdes- och avdelningsindelningen blivit tvungna att var för sig skaffa samma kunskande. Då centralernas och byråernas verksamhetsutgifter slås samman kan man utnyttja personalresurserna effektivt och låta personalen cirkulera inom centralerna och mellan centralerna och Arbetskraftsbyråerna. Då behövs inte längre dubbelt kunskande i olika frågor.

För närvarande registreras samma klientuppgifter angående företagare i två olika informationssystem, nämligen i Arbetsförvaltningens informationssystem URA och i centralernas gemensamma klientinformationssystem för företagstjänster. Mellan dessa system bedrivs informationsutbyte. De kostnader som orsakas av att informationssystemen förenhetligas medför på kort sikt en ökning av de totala kostnaderna, men på lång sikt medför samordningen kostnadseffektivitet och förbättrad kundservice. I och med samordningen blir de framtida anskaffningarna förmånligare och kompatibiliteten bättre. Dessutom effektiveras utbytet av klientinformation.

Genom att Arbetskrafts- och företagsärendena hänförs till samma ansvarsområde

önskar man att centralen får bättre möjligheter att skapa en bild av det gällande läget inom dess verksamhetsområde. En bättre lägesbild förbättrar möjligheterna för de myndigheter som är underställda centralen att fullfölja sina huvudsakliga uppgifter, dvs. att främja näringarna och arbetsmarknadernas funktion samt stöda en positiv regional utveckling.

Reformen ska genomföras så att man fastställer uppgiftsbeskrivningar för centralernas ansvarsområden och enheter samt genomför interna personalarrangemang. Ställningen för centralernas och Arbetskraftsbyråernas personal ska dock tryggas. Reformen medför inte någon förändring av antalet tjänster och statens produktivitetsmålsättningar utgör inte en orsak till att denna proposition har utarbetats. De förändringar som propositionen medför i centralernas och Arbetskraftsbyråernas tjänstestruktur ska genomföras i samband med att tjänsterna besätts på nytt, då tjänstemän går i pension eller går över till nya uppgifter. De förslag som ingår i propositionen kan dock skapa gynnsammare förutsättningar för uppnående av produktivitetsmålen inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde. På lång sikt kan man genom att eliminera överlappningar modifiera tjänstestrukturen vid centralerna och Arbetskraftsbyråerna så att den bättre motsvarar centralernas och Arbetskraftsbyråernas förändrade uppgifter.

5 Beredningen av propositionen

5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial

Propositionens beredning inleddes som tjänsteuppdrag vid handels- och industriministeriet och beredningen fortgick vid arbets- och näringsministeriet. Beredningen skedde i samarbete framför allt med jord- och skogsbruksministeriet, inrikesministeriet, Arbetskrafts- och näringscentralerna och Arbetskraftsbyråerna.

Förberedande åtgärder för utarbetande av propositionen vidtogs hösten 2007 inom den arbetsgrupp för regionalförvaltning som hör till arbets- och näringsministeriets beredningssorganisation. Som ordförande för ar-

betsgruppen fungerade Anssi Paasivirta, som fram till utgången av år 2007 var statssekreterare vid handels- och industriministeriet och från ingången av år 2008 har lett arbets- och näringsministeriets center för utveckling av koncerntjänsterna. Arbetsgruppens medlemmar bestod av representanter för finansministeriet, handels- och industriministeriet, arbetsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, inrikesministeriet, Päijät-Häme förbund, Sydöstra Finlands arbetskrafts- och näringscentral samt Jyväskylä arbetskraftsbyrå. Arbetsgruppens permanenta sakkunniga representerade Tekes, Porin Seudun Kehittämiskeskus Oy, Landsbygdsverket, JUKO rf, JHL rf och Pardia rf.

5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

Propositionen sändes på remiss till jord- och skogsbruksministeriet, justitieministeriet, undervisningsministeriet, inrikesministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, finansministeriet, arbets- och näringsministeriets olika enheter, Evira, Landsbygdsverket, Tekes, centralernas ordförande Alpo Jokelainen vid Kajanalands central, ordföranden för arbetsförvaltningen Jukka Huhtiniemi vid arbetskraftsbyrån i Kuusiokunnat, Helsingfors arbetskraftsbyrå, arbetskraftsbyrån i Tavastehusregionen, arbetskraftsbyrån i nordöstra Österbotten, landsbygdsombudsman Antti Iso-Koivisto, Näringslivets centralförbund, Företagarna i Finland rf, Jord- och skogsbruksproducenternas centralförbund, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund, Akava rf, Finlands Fackförbunds centralorganisation, Tjänstemannacentralorganisationen STTK, Förhandlingsorganisationen för den offentliga sektorn JUKO rf, Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL rf, Löntagarorganisationen Pardia rf och Finlands Regionala Utvecklingssammanslutning SEKES rf. Inom utsatt tid inlämnades utlåtanden av 49 remissinstanser. Utlåtanden gavs nämligen förutom av Landskapens förbund även av Birkalands förbund, Egentliga Finlands förbund, Kymmenedalens förbund, Mellersta Finlands förbund, Norra Österbottens förbund, Nylands förbund, Päijät-Häme förbund, Sam-

kommunen för landskapet Kajanaland, Satakunta förbund, Södra Savolax landskapsförbund, Södra Österbottens förbund, Tavastlands förbund och Österbottens förbund - Pohjanmaan liitto. Ett referat har sammanställts över utlåtandena.

Remissinstanserna förhöll sig i huvudsak positiva till den helhetsreform som omfattar lagen och förordningen om TE-centraler och förordningen om arbetskraftsbyråer. Vissa remissinstanser ansåg dock att propositionen har utarbetats vid en ofördelaktig tidpunkt med tanke på det pågående projektet för förnyelse av statsförvaltningen (ALKU). Flera remissinstanser, särskilt landskapsförbunden, konstaterade att regleringen angående centralerna och arbetskraftsbyråerna i varje fall måste ses över då de förändringar som ALKU-projektet medför i sinom tid genomförs.

De remissinstanser som förhöll sig positiva till propositionen ansåg att målsättningarna i förslaget var korrekt uppställda. Som positiva utvecklingstrender betraktade man bl.a. målsättningarna att förbättra servicen, utvidga serviceutbudet vid arbetskraftsbyråerna genom att utöka deras företagstjänster, effektivisera styrningens koordinering och minska överlappande arbete samt stärka ställningen för centralens direktör.

Två organisationer framhöll att den nuvarande sektorministeriestyrningen har orsakat förvirring bland klienterna, överlappande arbete för myndigheterna och till och med utgjort ett hinder för uppkomsten av synergifördelar vid centralerna.

Över lag ansåg man det välkommet att centralerna kan ha en avvikande organisation sinsemellan. Direktörerna för centralerna ansåg att den föreslagna helhetens struktur var god och lämpligt detaljerad för att skapa ramar för verksamheten.

Remissinstanserna ansåg också att det var positivt att centralernas och arbetskraftsbyråernas beslutsförfaranden vid behov ska kunna regleras i arbetsordningen, så att man t.ex. vid arbetskraftsbyrån genom föreskrifter i arbetsordningen kan bestämma att beslutsfattandet i vissa ärenden ska ske på föredragning. Beträffande det spelrum centralerna och byråerna ges påpekade en del remissinstanser att man samtidigt också borde avtala om sådana kvalitetskriterier med hjälp

av vilka man kan garantera att enhetliga tjänster erbjuds i hela landet.

De synpunkter som framfördes i utlåtandena har i mån av möjlighet beaktats vid den fortsatta beredningen.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1 §. Arbets- och näringscentraler samt arbets- och näringsbyråer. I paragrafens 1 och 2 mom. beskrivs i allmänna drag ansvarsområdet och organisationen för centralerna och arbets- och näringsbyråerna som står under arbets- och näringsministeriets allmänna administrativa styrning. Arbets- och näringsbyråns ansvarsområde är i regel detsamma som centralens, med undantag för de uppgifter som hör samman med utveckling av landsbygden samt energifrågor. På lokal nivå sköts landsbygdsfrågorna av kommunerna. Liksom förut ska byråernas verksamhetsställen enligt 2 mom. fastställas av centralerna.

Enligt 3 mom. ska centralerna och byråerna utanför sitt verksamhetsområde fungera i nätverk som består av flera centraler eller byråer och i samarbete med andra myndigheter, organisationer och kunder. Centralerna och byråerna svarar i första hand för de uppgifter som hör till deras verksamhetsområde, men arbets- och näringsministeriet kan i enlighet med 3 § 3 mom. bestämma att centralen också ska sköta uppgifter utanför sitt verksamhetsområde. Det nutida myndighetsarbetet och centralernas eventuella specialisering kräver att man i allt större utsträckning skapar nätverk som överskrider verksamhetsområdena. Centralerna svarar inte heller som enda myndighet för alla sina uppgifter, utan många uppgifter sköts t.ex. tillsammans med de kommunala myndigheterna och landskapen.

Med skapande av nätverk avses å ena sidan centralernas normala samarbete med andra centraler och övriga myndigheter samt med olika intressentgrupper och kunder, å andra sidan olika ombudsmannasystem som kan inrättas med stöd av arbets- och näringsministeriets förvaltningsbeslut. Genom ombudsmannasystemen kan man koncentrera

vissa ärenden till en eller flera centraler, så att motsvarande ärenden vid de övriga centralerna sköts med hjälp av de ombud som utsetts för ärendena.

2 §. Centralens uppgifter. Denna paragraf innehåller bestämmelser om centralens uppgifter. I avvikelse från regleringen i förordningen om TE-centraler har uppgifterna inte anförtratts någon särskild enhet vid centralen. Uppgiftshelheterna har inte heller sammanställts i enlighet med kompetensfördelningen mellan de ministerier och centrala ämbetsverk som styr och leder centralerna. På grund av regionala skillnader och på grund av sådana specialiserings- och nätverkslösningar som utarbetas i enlighet med arbets- och näringsministeriets beslut kan det också förekomma olika betoningar vid skötseln av uppgifterna vid olika centraler.

Enligt 1 punkten ska centralen främja i synnerhet små och medelstora företags verksamhet, verksamhetsförutsättningar och internationalisering samt fungerande arbetsmarknader, tillgången på arbetskraft, sysselsättningen och den därmed förbundna invandringen samt integreringen av invandrare. I 1 punkten nämns dels uppgifter som omfattas av arbets- och näringsministeriets ansvarsområde och styrning, dels uppgifter som gäller invandring och integrering av invandrare och som omfattas av inrikesministeriets styrning.

Enligt 2 punkten har centralen till uppgift att främja en innovationsbaserad utveckling av näringarna och svara för de uppgifter som sköts av Tekes - utvecklingscentralen för teknologi och innovationer samt främja att den nationella teknologi- och innovationspolitikens mål nås på regional nivå. För Nylands centrals del har regionala faktorer, närmast det faktum att Tekes är beläget inom Nylands centrals verksamhetsområde och i dess omedelbara närhet, lett till en sådan

praktisk lösning att de uppgifter som hör till Tekes sköts direkt av Tekes inom det område som hör till Nylands central. Man har inte för avsikt att avskaffa eller förhindra dylika arrangemang genom den föreslagna lagen eller den förordning som ska utfärdas med stöd av lagen. I enlighet med den nätverksmodell som beskrivs i 1 § 3 mom. är det möjligt att en central specialiserar sig på vissa uppgifter och att en del av dess uppgifter sköts av en annan central eller ett ämbetsverk (såsom Tekes). Ett sådant arrangemang kan enligt 3 § 3 mom. genomföras med stöd av arbets- och näringsministeriets beslut.

Enligt 3 punkten ska centralen främja gårdsbruket och energifrågor, fiskerinäringen och övriga landsbygdsnäringsar samt övervaka att de bestämmelser som gäller dem iakttas. Av de uppgifter som anges i 3 punkten omfattas landsbygds- och fiskerifrågorna av jord- och skogsbruksministeriets styrning och övervakning.

I 4 punkten hänvisas det till övriga uppgifter som har föreskrivits för centralen i speciallagstiftningen eller som arbets- och näringsministeriet har ålagt centralen. Bestämmelser om sådana betydande uppgifter som har föreskrivits för centralen i speciallagstiftningen ingår i över hundra olika författningar, såväl lagar som förordningar. Centralen har ålagts uppgifter t.ex. i lönegarantilagen (438/2000), i vattenlagen (69/1982) och i miljöskyddslagen (686/2001).

3 §. Styrning och övervakning av centralen. Enligt paragrafens 1 mom. ankommer den allmänna administrativa styrningen och övervakningen av centralen på arbets- och näringsministeriet. Begreppet allmän administrativ styrning förekommer också i 2 § i lagen om TE-centraler (23/1997) och i 2 § i statsrådets förordning om arbets- och näringsministeriet (1024/2007). I den sist nämnda paragrafen bestäms det att arbetskrafts- och näringscentralerna omfattas av arbets- och näringsministeriets allmänna administrativa styrning och att ministeriet dessutom styr och övervakar arbetskrafts- och näringscentralerna i frågor som hör till dess ansvarsområde. I praktiken har den allmänna administrativa övervakningen närmast inneburit ledning av resultatstyrningsprocessen och skötsel av ordförandeskapet i den ar-

betsgrupp som behandlar allmänna frågor gällande centralen. Arbets- och näringsministeriets allmänna administrativa styrning omfattar bl.a. säkerställande av att centralernas organisation, informations- och personalförvaltning och serviceverksamhet är tillräckligt enhetlig samt styrning av den helhet som består av resultatstyrningen och planeringen av ekonomin. Den allmänna administrativa styrningen kan vid behov utsträckas också till arbets- och näringsbyråerna som lyder under centralerna. Uppgiften att svara för den allmänna administrativa styrningen får även i praktiken betydelse i samband med bestämmelsen om samordning som ingår i 4 mom. För att undvika konfliktsituationer ska den självständiga styrning och övervakning som de olika ministerierna och centrala ämbetsverken hittills utövat vid behov samordnas bl.a. i den arbetsgrupp som under ledning av arbets- och näringsministeriet koordinerar frågor som berör centralen. I sista hand koordineras styrningen i samarbete med de ansvariga ministerierna.

Enligt 2 mom. ska arbets- och näringsministeriet, inrikesministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, Tekes, Evira och Landsbygdsverket styra och övervaka centralens verksamhet i alla frågor som hör till deras ansvarsområden. Styrningen av frågor som hör till det egna ansvarsområdet kallas vanligtvis substansstyrning. Momentet medför inte någon ändring av innehållet i 2 § 2 mom. i lagen om TE-centraler.

Paragrafens 3 mom. föreslås innehålla ett bemyndigande för arbets- och näringsministeriet att bestämma att centralen ska specialisera sig och sköta uppgifter också utanför sitt verksamhetsområde. I avvikelse från vad som var fallet tidigare ska arbets- och näringsministeriet fatta beslut om centralens uppgifter också då de uppgifter som överskrider centralens verksamhetsområde styrs av inrikesministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, Tekes, Evira eller Landsbygdsverket.

En bestämmelse om arbets- och näringsministeriets skyldighet att samordna styrningen föreslås ingå i 4 mom. För att samordningsskyldigheten ska kunna fullföljas krävs det att alla ministerier och centrala ämbetsverk som styr och övervakar centralerna sa-

marbetar med arbets- och näringsministeriet genom att ge ministeriet tillräcklig information om de åtgärder som planeras för styrning av centralerna inom deras ansvarsområde samt om verkställigheten och resultaten av åtgärderna. Arbets- och näringsministeriet ska således ha tidsenlig information om centralernas styrning och vid behov kunna samordna styrningen inom de olika förvaltningsområdena.

Samordningen gäller i huvudsak sådan styrning som är betydelsefull i strategiskt och ekonomiskt avseende. Samordningen kommer t.ex. inte att hindra sedvanliga telefonkontakter eller motsvarande kontakter mellan centralen och det styrande ministeriet eller ämbetsverket. Samordningsskyldigheten hindrar inte heller att det ordnas utbildning för centralernas personal i frågor som hör till ministeriets eller ämbetsverkets ansvarsområde. Samordningsskyldigheten förpliktar emellertid de styrande och övervakande ministerierna att bedöma hur betydande styrningen är och i ett tillräckligt tidigt skede informera arbets- och näringsministeriet om sådana planerade tillämpningsdirektiv, riktlinjer, utbildningsdagar osv. som är av betydelse med avseende på centralernas verksamhet.

4 §. Centralens ledning och beslutanderätt. I lagen om TE-centraler finns inga bestämmelser om centralens ledning eller beslutanderätt. I och med denna paragraf överförs de bestämmelser om centralens ledning som för närvarande ingår i förordningen om TE-centraler av lagstiftningstekniska skäl till lagnivå. Organiseringen av centralens ledning kan nämligen anses höra till grunderna för statens regional- och lokalförvaltning och ska därmed enligt 119 § i grundlagen regleras i lag.

Enligt paragrafens 1 mom. leder direktören centralens verksamhet och svarar för att de resultatmål som arbets- och näringsministeriet uppställt för centralen nås. Det viktigaste hjälpmedlet vid styrningen av centralen är resultatavtalet, som under ledning av arbets- och näringsministeriet förhandlas fram med varje central.

Utgångspunkten är att direktören svarar för alla centralens beslut, men med stöd av arbetsordningen kan direktören delegera be-

slutanderätt till underlydande tjänstemän vid centralen. Av denna bestämmelse kan man inte sluta sig till huruvida centralens beslut ska fattas på föredragning eller utan föredragning. Beslutsförfarandet regleras enligt 9 § 3 mom. i centralens arbetsordning. Direktören kan också förbehålla sig rätten att avgöra enskilda ärenden. Med stöd av denna rätt kan direktören återta den beslutanderätt som delegerats till en annan tjänsteman. Direktörens utövning av beslutanderätten har inte förut reglerats i lagen eller förordningen om TE-centraler. I praktiken har direktören dock även förut haft sådan beslutanderätt som beskrivs i paragrafen. För tydlighetens skull har den bestämmelse som ingår i förordningen om arbetskraftsbyråer nu tagits in i lagen.

5 §. Centralens arbetsordning. Arbetsordningen fastställs av centralens direktör. För att förvaltningen ska bli flexiblere ska man i centralens arbetsordning kunna fatta beslut om ett ännu bredare spektrum av frågor än förut. De frågor som regleras i arbetsordningen ska ge centralens ledning tillräckliga redskap för att med hjälp av centralens till buds stående personal och övriga resurser reagera på de behov som föranleds av resultatmålen, av regionala faktorer eller av andra omständigheter. I centralens arbetsordning utfärdas närmare föreskrifter om centralens organisation och om de samarbetsgrupper som finns i anslutning till centralen, till den del bestämmelser om delegationen och kommissionen inte har utfärdats genom förordning. I arbetsordningen regleras också utövandet av beslutanderätten och beslutsförfarandet, dvs. när besluten fattas på föredragning och när beslutsfattandet sker utan föredragning. Dessutom utfärdas i arbetsordningen föreskrifter om ledningsgruppen och dess sammansättning samt om andra frågor som hör till centralens interna förvaltning.

6 §. Närmare bestämmelser om centralen. Beträffande behörighetsvillkoren för tjänsterna vid centralen och besättandet av tjänsterna gäller det som bestäms i statstjänstemannalagen (750/1994). Bestämmelser om dessa frågor utfärdas också genom förordning av statsrådet. Genom förordning av statsrådet utfärdas även bestämmelser om centralernas antal, verksamhetsområden och

organisation, om den delegation och kommission som finns i anslutning till centralen, om centralens ledning, om beviljande av tjänstledighet för centralens tjänstemän och om vikariat samt om företrädande av staten vid domstolar och ämbetsverk.

7 §. Byråns uppgifter. Byrån ska arbeta för att trygga tillgången på arbetskraft och förbättra sysselsättningen, verkställa den offentliga arbetskraftsservicen, svara för integrationen av invandrare samt tillhandahålla rådgivning angående företagstjänster, i enlighet med de resultatmål som centralen uppställt. Dessutom ska byrån sköta de övriga uppgifter som har föreskrivits för den eller som centralen har ålagt den. Vid de resultatstyrningsförhandlingar som förs mellan arbets- och näringsministeriet och centralen avtalar man om de uppgifter som byråerna ska inrikta sig på eller specialisera sig på.

Arbetskraftsbyråns nya namn beskriver bättre än förut att byråerna också erbjuder arbetsgivartjänster. En ny uppgift som åläggs byråerna är att ge kunderna råd angående tillgången till företagstjänster.

8 §. Styrning av byrån. Centralen styr byrån i enlighet med den strategi och de målsättningar som fastställts av arbets- och näringsministeriet samt i enlighet med ministeriets anvisningar. Centralen styr byrån med hjälp av resultatstyrning, genom att fastställa de resultatmål som förhandlats fram med byrån.

9 §. Byråns ledning och beslutanderätt. Enligt paragrafens 1 mom. är arbets- och näringsbyråns direktör chef för byrån. Arbets- och näringsbyråns direktör leder byråns verksamhet och svarar för att de resultatmål som centralen uppställt för byrån nås.

De ärenden som ska avgöras vid byrån avgörs enligt 2 mom. av arbets- och näringsbyråns direktör. Arbets- och näringsbyråns direktör kan emellertid i arbetsordningen delegera beslutanderätt till andra tjänstemän. Av denna bestämmelse kan man inte dra några slutsatser om beslutsförfarandet vid byrån. Vid byrån fattas besluten antingen på föredragning eller utan föredragning, i enlighet med vad som bestäms i arbetsordningen.

Enligt 3 mom. kan arbets- och näringsbyråns direktör förbehålla sig beslutanderätten i

ett ärende som enligt arbetsordningen får avgöras av en tjänsteman.

10 §. Byråns arbetsordning. Byråns arbetsordning fastställs av arbets- och näringsbyråns direktör. Med stöd av de frågor som regleras i byråns arbetsordning ska arbets- och näringsbyråns direktör ges bättre möjligheter att organisera byråns förvaltning så att den motsvarar de krav som följer av resultatmålen, förändringar i verksamhetsbetingelserna och de regionala behoven. Syftet är detsamma som med centralens arbetsordning. I byråns arbetsordning utfärdas närmare föreskrifter om byråns organisation, om utövande av beslutanderätten, om i vilka fall besluten fattas på föredragning och i vilka fall beslutsfattandet sker utan föredragning, samt om övriga ärenden som hör till byråns interna förvaltning.

11 §. Närmare bestämmelser om byrån. Beträffande behörighetsvillkoren för tjänsterna vid byrån och besättandet av tjänsterna gäller det som bestäms i statstjänstemannalagen (750/1884). Bestämmelser om dessa frågor utfärdas också genom förordning av statsrådet. Genom förordning av statsrådet utfärdas även bestämmelser om beviljande av tjänstledighet för byråns tjänstemän och om vikariat samt om företrädande av staten vid domstolar och ämbetsverk.

12 §. Ikraftträdande. Denna lag avses träda i kraft så snart som möjligt.

Genom denna lag upphävs lagen av den 10 januari 1997 om arbetskrafts- och näringscentraler (23/1997) jämte ändringar. Samtidigt upphävs förordningen av den 31 januari 1997 om arbetskrafts- och näringscentraler (93/1997) och förordningen av den 19 juni 1997 om arbetskraftscentraler (567/1997) som utfärdats med stöd av lagen om arbetskrafts- och näringscentraler.

13 §. Övergångsbestämmelser. Om det i någon annan lag eller i bestämmelser som har utfärdats med stöd av den hänvisas till arbetskrafts- och näringscentralen, ska hänvisningen enligt paragrafens 1 mom. anses gälla en sådan arbets- och näringscentral som avses i denna lag, om inte något annat följer av denna lag. Propositionen innebär inte att arbetskrafts- och näringscentralerna avskaffas, utan att deras organisation förnyas och

deras namn ändras så att det överensstämmer med namnet på det ministerium som svarar för centralens allmänna administrativa styrning.

Om det i någon lag eller i bestämmelser som har utfärdats med stöd av den hänvisas till Arbetskraftsbyrån, ska hänvisningen enligt 2 mom. anses gälla en sådan arbets- och näringsbyrå som avses i denna lag. Också för Arbetskraftsbyråernas del är det fråga om en förenhetligande namnändring, inte om att Arbetskraftsbyråerna ska avskaffas.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får enligt 3 mom. vidtas redan innan lagen träder i kraft. Till de åtgärder som verkställigheten förutsätter hör t.ex. att upplösa avdelningsindelningen och inrätta nya enheter.

2 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt, dock senast sommaren 2008, för att man också inom regional- och lokalförvaltningen så fort som möjligt ska kunna tillgodogöra sig det mervärde som inrättandet av arbets- och näringsministeriet medfört.

3 Förhållande till grundlagen och lagstiftningsordning

En av orsakerna till att denna helhetsreform genomförs utgörs av de lagstiftningstekniska kraven i grundlagen (731/1999) som trädde i kraft den 1 mars 2000.

I 119 § 2 mom. i grundlagen bestäms det till vilken del grunderna för statsförvaltningen ska regleras i lag och till vilken del bestämmelser om statsförvaltningens enheter kan utfärdas genom förordning. Enligt 119 § 2 mom. ska de allmänna grunderna för statsförvaltningens organ regleras genom lag om deras uppgifter omfattar utövning av offentlig makt. Grunderna för statens regional- och lokalförvaltning ska likaså fastställas genom lag. I övrigt kan bestämmelser om statsförvaltningens enheter utfärdas genom förordning. Enligt detaljmotiveringen till grundlagen utgörs de allmänna grunderna för statens regional- och lokalförvaltning av enhetens namn, bransch och huvudsakliga uppgifter. Med uttrycket offentlig makt åsyftas i 119 §

2 mom. detsamma som i 2 § 3 mom. i grundlagen, dvs. kärnan i rättsstatsprincipen, som innebär att all utövning av offentlig makt ska bygga på lag och att lagen noggrant ska iakttagas i all offentlig verksamhet. Myndigheterna är således inte behöriga att fatta beslut om enskilda individers rättigheter, skyldigheter eller förmåner utan stöd av lag. Enligt motiveringen till 119 § 2 mom. krävs det lagreglering i det fall då utövningen av offentlig makt är betydande. Som exempel på utövning av betydande offentlig makt nämns den offentliga maktutövningen vid polis-, tull- och gränsbevakningsmyndigheterna samt inom skatte- och socialförvaltningen.

Centralerna är enheter som hör till statens regionalförvaltning. I 2, 2 a, 3 och 4 § i den gällande förordningen om TE-centraler finns bestämmelser om de uppgifter som ska skötas av centralens olika avdelningar. I bestämmelserna upprepas en del av de uppgifter som åläggs centralen i 3 § i lagen om TE-centraler. Arbetskraftsbyråerna är å sin sida enheter som hör till statens lokalförvaltning. I 1 § 3 mom. i lagen om TE-centraler ingår ett bemyndigande där det bestäms att byråernas uppgifter och organisation ska regleras i förordning. Arbetskraftsbyråernas uppgifter regleras i 1 § i förordningen om Arbetskraftsbyråer.

Centralerna och Arbetskraftsbyråerna utövar offentlig makt då de fattar beslut som berör enskilda individers skyldigheter och förmåner. Centralerna fattar t.ex. beslut om stöd för nyföretagare och beviljande av företagarbildning. Till de beslut som berör individens skyldigheter hör t.ex. beslut om återkrav av stöd som använts i strid med stöd villkoren. Arbetskraftsbyråerna fattar å sin sida i enlighet med lagen om offentlig Arbetskraftsservice (1925/2002) beslut som berör individens förmåner och rättigheter bl.a. när det gäller lönesubventioner, sysselsättningsstöd, rehabilitering, utbildning, ordnande av arbetsmöjligheter samt arbetsmarknads- och utbildningsstöd. Arbetskraftsbyråerna fattar också beslut om återkrav av de stöd som byråerna beviljat. En del av centralernas och Arbetskraftsbyråernas verksamhet har däremot karaktären av statlig service, såsom avgiftsfri eller avgiftsbelagd rådgivning, som

inte innefattar någon utövning av offentlig makt.

Den föreslagna lagen innebär att de allmänna grunderna för centralens och arbetskraftsbyråns verksamhet regleras i lag i enlighet med vad som föreskrivs i 119 § 2 mom. i grundlagen. Enligt propositionen hör styrningen av centralen och arbetskraftsbyrån på regional- och lokalförvaltningsnivå samt frågor som gäller deras huvudsakliga uppgifter och ledningsstruktur till de grunder för statens regional- och lokalförvaltning som ska regleras i lag. Övriga frågor som gäller centralerna och arbetskraftsbyråerna ska regleras genom statsrådets förordning. Sådana frågor är t.ex. centralernas antal och verksamhetsområden, centralens och byråns interna organisation, behörigheten för tjänster, besättandet av tjänster, beviljande av tjänstledighet, vikariat, företrädande av staten samt de samarbetsorgan som finns i anslutning till centralen.

Riksdagens grundlagsutskott har ansett att man genom ett förvaltningsbeslut kan bestämma placeringen av en enhet som hör till statsförvaltningen (GrUU 6/2002 rd, GrUU 29/2006 rd, GrUU 42/2006 rd). Verksamhetsställena för de byråer som lyder under centralen ska således fortsättningsvis kunna fastställas genom centralens förvaltningsbeslut.

Den föreslagna lagen kan inte anses medföra några ingrepp i de grundlagsskyddade fri- och rättigheterna och dess förhållande till grundlagen kan inte heller betraktas som oklart med avseende på grundlagens 119 §. Med stöd av vad som anförts ovan anser regeringen att lagen kan stiftas i vanlig lagstiftningsordning och att det inte finns något behov av att begära ett utlåtande av grundlagsutskottet.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

*Lagförslag***Lag****om arbets- och näringscentraler samt arbets- och näringsbyråer**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §*Arbets- och näringscentraler samt arbets- och näringsbyråer*

Arbets- och näringscentralerna är regionalförvaltningsenheter inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde. Centralerna ska främja utvecklingen av näringarna, arbetsmarknaderna, invandringen, landsbygden samt det regionala arbets- och näringspolitiska samarbetet.

Arbets- och näringsbyråerna är lokalförvaltningsmyndigheter som lyder under centralen. Byråerna ska främja fungerande arbetsmarknader, tillhandahålla tjänster för näringarna och företagen samt utveckla det regionala arbets- och näringspolitiska samarbetet. Byråerna inrättas och läggs ner av centralerna, som också fattar beslut om deras verksamhetsställen.

De uppgifter som centralerna och byråerna har utanför sina verksamhetsområden sköter de i nätverk med flera centraler eller byråer och i samarbete med andra myndigheter, organisationer och kunder.

2 §*Centralens uppgifter*

Centralen ska genom att sörja för finansierings-, utbildnings- och utvecklingstjänster samt andra tjänster inom sitt verksamhetsområde

1) främja i synnerhet små och medelstora företags verksamhet, verksamhetsförutsättningar och internationalisering samt fungerande arbetsmarknader, tillgången på arbetskraft, sysselsättningen och till den anknu-

ten invandring samt integreringen av invandrare,

2) främja en innovationsbaserad utveckling av näringarna och svara för de uppgifter som sköts av Tekes - utvecklingscentralen för teknologi och innovationer (*Tekes*) samt främja att den nationella teknologi- och innovationspolitikens mål nås på regional nivå,

3) främja gårdsbruket och energifrågor, fiskerinäringen och övriga landsbygdsnäringar samt övervaka att de bestämmelser som gäller dem iakttas,

4) sköta övriga uppgifter som det föreskrivs särskilt att centralen ska sköta eller som arbets- och näringsministeriet har ålagt den.

3 §*Styrning och övervakning av centralen*

Den allmänna administrativa styrningen och övervakningen av centralen ankommer på arbets- och näringsministeriet.

Arbets- och näringsministeriet, inrikesministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, Tekes, Livsmedelssäkerhetsverket (*Evira*) och Landsbygdsverket styr och övervakar centralens verksamhet inom sina egna ansvarsområden.

Arbets- och näringsministeriet får bestämma att centralen ska specialisera sig och sköta uppgifter också utanför sitt verksamhetsområde.

Arbets- och näringsministeriet samordnar den styrning som utövas av arbets- och näringsministeriet, inrikesministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, Tekes, Evira och Landsbygdsverket.

4 §

Centralens ledning och beslutanderätt

Centralen har en direktör. Direktören leder centralens verksamhet och svarar för att de resultatmål som arbets- och näringsministeriet uppställt för centralen nås.

De ärenden som ska avgöras vid centralen avgörs av direktören eller av någon annan tjänsteman som har beslutanderätt enligt lag eller enligt arbetsordningen. Direktören får dock förbehålla sig beslutanderätten i ett ärende får avgöras av en tjänsteman som enligt arbetsordningen.

5 §

Centralens arbetsordning

Arbetsordningen fastställs av centralens direktör. I centralens arbetsordning meddelas närmare bestämmelser om

- 1) centralens organisation,
- 2) utövande av beslutanderätten,
- 3) beslutsförfarandet,
- 4) de samarbetsgrupper som finns i anslutning till centralen,
- 5) övriga frågor som hör till den interna förvaltningen.

6 §

Närmare bestämmelser om centralen

Ifåga om behörighetsvillkoren för tjänsterna vid centralen och besättandet av tjänsterna gäller statstjänstemannalagen (750/1994). Bestämmelser om nämnda frågor utfärdas dessutom genom förordning av statsrådet. Genom förordning av statsrådet utfärdas det bestämmelser om centralernas antal, verksamhetsområden och organisation, om den delegation och kommission som finns i anslutning till centralen, om centralens ledning, om beviljande av tjänstledighet för centralens tjänstemän och om vikariat samt om företrädande av staten vid domstolar och ämbetsverk.

7 §

Byråns uppgifter

Byrån ska

- 1) arbeta för att trygga tillgången på arbetskraft och förbättra sysselsättningen,
- 2) verkställa den offentliga arbetskraftsservicen,
- 3) främja invandrares integrering,
- 4) tillhandahålla rådgivning i fråga om företagstjänster, samt
- 5) sköta övriga uppgifter som byrån har enligt lag eller som centralen har ålagt den.

8 §

Styrning av byrån

Arbets- och näringsministeriet fastställer en strategi, uppställer resultatmål och meddelar anvisningar för centralen när den styr byråerna.

9 §

Byråns ledning och beslutanderätt

Arbets- och näringsbyråns direktör är chef för byrån. Arbets- och näringsbyråns direktör leder byråns verksamhet och svarar för att de resultatmål som centralen uppställt för byrån nås.

De ärenden som ska avgöras vid byrån avgörs av arbets- och näringsbyråns direktör eller av någon annan tjänsteman som har beslutanderätt enligt lag eller enligt arbetsordningen. I arbetsordningen kan beslutanderätt delegeras till övriga tjänstemän.

Arbets- och näringsbyråns direktör får dock förbehålla sig beslutanderätten i ett ärende som får avgöras av en tjänsteman enligt arbetsordningen.

10 §

Byråns arbetsordning

Arbetsordningen fastställs av arbets- och näringsbyråns direktör. I byråns arbetsordning meddelas närmare bestämmelser om

- 1) byråns organisation,

- 2) utövande av beslutanderätten,
- 3) beslutsförfarandet,
- 4) övriga frågor som hör till den interna förvaltningen.

11 §

Närmare bestämmelser om byrån

Ifråga om behörighetsvillkoren för tjänsterna vid byrån och besättandet av tjänsterna gäller statstjänstemannalagen. Bestämmelser om nämnda frågor utfärdas dessutom genom förordning av statsrådet. Genom förordning av statsrådet utfärdas det bestämmelser om beviljande av tjänstledighet för byråns tjänstemän och om vikariat samt om företrädande av staten vid domstolar och ämbetsverk.

12 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 2008

Republikens President

TARJA HALONEN

Genom denna lag upphävs lagen av den 10 januari 1997 om arbetskrafts- och näringscentraler (23/1997) jämte ändringar.

13 §

Övergångsbestämmelser

Om det i någon annan lag eller i bestämmelser som har utfärdats med stöd av den hänvisas till arbetskrafts- och näringscentralen, ska hänvisningen anses gälla en sådan arbets- och näringscentral som avses i denna lag, om inte något annat följer av denna lag.

Om det i någon annan lag eller i bestämmelser som har utfärdats med stöd av den hänvisas till arbetskraftsbyrån, ska hänvisningen anses gälla en sådan arbets- och näringsbyrå som avses i denna lag, om inte något annat följer av denna lag.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förrutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Näringsminister *Mauri Pekkarinen*

Förordning

om arbets- och näringscentraler och arbets- och näringsbyråer

På föredragning av näringsministern föreskrivs med stöd av 6 § och 11 § i lagen av den 2008 om arbets- och näringscentraler och arbets- och näringsbyråer (/2008):

Arbets- och näringscentralen

1 §

Arbets- och näringscentralens organisation

Vid arbets- och näringscentralen finns ansvarsområden för sysselsättning och företagande, för innovationer och affärsverksamhet under internationalisering samt för landsbygd och energi. Vid centralen finns dessutom enheter som sammanbinder ansvarsområdena samt övriga enheter.

Närmare bestämmelser om centralens organisation utfärdas i arbetsordningen.

2 §

Arbets- och näringscentralernas verksamhetsområden och namn

Arbets- och näringscentralerna har följande verksamhetsområden:

- 1) Nylands arbets- och näringscentral omfattar verksamhetsområdena för Nylands förbund och Östra Nylands förbund,
- 2) Egentliga Finlands arbets- och näringscentral omfattar verksamhetsområdena för Egentliga Finlands förbund och landskapet Åland,
- 3) Satakunta arbets- och näringscentral omfattar verksamhetsområdet för Satakunta förbund,
- 4) Tavastlands arbets- och näringscentral omfattar verksamhetsområdena för Tavastlands förbund och Päijät-Häme förbund,

5) Birkalands arbets- och näringscentral omfattar verksamhetsområdet för Birkalands förbund,

6) Sydöstra Finlands arbets- och näringscentral omfattar verksamhetsområdena för Kymmenedalens förbund och Södra Karelens förbund,

7) Södra Savolax arbets- och näringscentral omfattar verksamhetsområdet för Södra Savolax landskapsförbund,

8) Norra Savolax arbets- och näringscentral omfattar verksamhetsområdet för Savolax förbund,

9) Norra Karelens arbets- och näringscentral omfattar verksamhetsområdet för Norra Karelens förbund,

10) Mellersta Finlands arbets- och näringscentral omfattar verksamhetsområdet för Mellersta Finlands förbund,

11) Södra Österbottens arbets- och näringscentral omfattar verksamhetsområdet för Södra Österbottens förbund,

12) Österbottens arbets- och näringscentral omfattar verksamhetsområdena för Österbottens förbund – Pohjanmaan liitto och Mellersta Österbottens förbund,

13) Norra Österbottens arbets- och näringscentral omfattar verksamhetsområdet för Norra Österbottens förbund,

14) Kajanalands arbets- och näringscentral omfattar verksamhetsområdet för Kainuu förbund, och

15) Lapplands arbets- och näringscentral omfattar verksamhetsområdet för Lapplands förbund.

3 §

Arbets- och näringscentralens ledningsgrupp

Centralen har en ledningsgrupp som ska behandla betydande och principiella frågor vid centralen.

Vid en tvåspråkig central utser ledningsgruppen inom sig en tjänsteman som ska ansvara för samordningen av den svenskspråkiga servicen.

4 §

Behörighetsvillkor för tjänster vid arbets- och näringscentralen

Behörighetsvillkoren för tjänsterna vid centralen är

1) för centralens direktör högre högskoleexamen, i praktiken visad ledarförmåga och ledarerfarenhet samt förtrogenhet med de uppgifter som hör till tjänsten,

2) för chefen för ett ansvarsområde högre högskoleexamen, i praktiken visad ledarförmåga och förtrogenhet med de uppgifter som hör till ansvarsområdet,

3) för fiskerichefen högre högskoleexamen inom ett lämpligt område, i praktiken visad ledarförmåga och förtrogenhet med uppgifter inom fiskeriet, samt

4) för förvaltningschefen högre högskoleexamen, i praktiken visad ledarförmåga och förtrogenhet med administrativa uppgifter.

Den som har utsetts till avdelningschef innan denna förordning trätt i kraft är oavsett behörighetskraven behörig att sköta tjänsten som chef för ansvarsområdet.

5 §

Besättande av tjänster vid arbets- och näringscentralen

Centralens direktör utnämns av statsrådet. Centralens direktör kan vid behov med stöd av en bestämmelse i arbetsordningen också leda ett ansvarsområde, en enhet som sammanbinder ansvarsområdena eller någon an-

nan enhet samt sköta de uppgifter som ankommer på chefen för ett ansvarsområde, chefen för en enhet som sammanbinder ansvarsområdena eller chefen för någon annan enhet.

Centralen utnämner övriga tjänstemän och anställer personal i arbetsavtalsförhållande.

För omplacering av lediga tjänster och befattningar kan arbets- och näringsministeriet förbjuda centralen att vidta åtgärder för att besätta en tjänst.

6 §

Beviljande av tjänstledighet samt vikariat vid arbets- och näringscentralen

Centralens direktör beviljas tjänstledighet av centralen, om det är fråga om tjänstledighet som en tjänsteman har rätt till med stöd av lag eller tjänstekollektivavtal, och i andra fall av arbets- och näringsministeriet. Centralens övriga tjänstemän och personal i arbetsavtalsförhållande beviljas tjänstledighet av centralen.

I arbetsordningen bestäms om vikarier för centralens tjänstemän och personal i arbetsavtalsförhållande.

7 §

Arbets- och näringscentralen som företrädare för staten

Centralen kärar och svarar för staten samt bevakar statens fördel och rätt vid domstolar och ämbetsverk i alla ärenden som hör till centralens uppgifter, om inte en företrädare för arbets- och näringsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, inrikesministeriet, Tekes, Landsbygdsverket eller Evira uppträder i dem.

Direktören, chefen för ett ansvarsområde, fiskerichefen och de tjänstemän som nämns i arbetsordningen har rätt att utan särskild fullmakt eller genom ett befullmäktigat ombud bevaka statens fördel och rätt vid domstolar och ämbetsverk samt vid förrättningar.

8 §

Delegationen för arbetskrafts- och näringsfrågor

I anslutning till centralen finns en delegation för främjande av arbetskrafts- och näringsfrågor, som centralen tillsätter för tre år i sänder. Centralens direktör är ordförande för delegationen. Efter att ha hört de berörda organen utser centralen högst 14 andra medlemmar i delegationen och en personlig suppleant för var och en av dem, så att de jämbördigt representerar de viktigaste arbetsmarknadsorganisationerna, de myndigheter som ansvarar för den regionala utvecklingen och centralens övriga viktiga samarbetsorgan.

9 §

Prognostiserings- och upphandlingskommissionen

I anslutning till centralen finns en kommission för prognostisering av behovet av och upphandling av arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och yrkesinriktad tilläggsutbildning för vuxna. Kommissionen tillsätts av centralen för tre år i sänder. Ordförande för kommissionen är centralens direktör eller den tjänsteman vid centralen som direktören utsett för uppdraget. Vice ordförande är den medlem i kommissionen som representerar länsstyrelsen. Centralen utser högst tio andra medlemmar i kommissionen och en personlig suppleant för var och en av dem. I kommissionen ska länsstyrelsen, de viktigaste organ som företräder arbetsmarknaderna samt centralen vara representerade, på det sätt som centralen bestämmer.

Kommissionen har till uppgift att koordinera prognostiseringen av utbildnings- och arbetskraftsbehoven på regional nivå när det gäller sådan arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och annan vuxenutbildning som centralen upphandlar samt när det gäller sådan yrkesinriktad tilläggsutbildning som länsstyrelsen upphandlar. Kommissionen ska också följa upp hur utbildningsplanerna inom olika förvaltningsområden genomförs samt lägga

fram förslag till hur prognostiseringen och upphandlingen kan utvecklas.

10 §

Behörighetsvillkor för tjänster vid arbets- och näringsbyrån

Behörighetsvillkoren för tjänsterna vid byrån är

1) för arbets- och näringsbyråns direktör högre högskoleexamen, i praktiken visad ledarförmåga samt förtrogenhet med de uppgifter som hör till tjänsten, och

2) för en psykologtjänst psykologie magisterexamen eller högre högskoleexamen med däri ingående eller särskilt avlagt högsta vitsord i psykologi.

Den som är direktör för en arbetskraftsbyrå när denna förordning träder i kraft eller som vid fortbildningscentralen vid Tammerfors universitet har avlagt en examen som ger behörighet för tjänsten som direktör för en arbetskraftsbyrå innan denna förordning trätt i kraft, är oavsett behörighetsvillkoren behörig för tjänsten som direktör för arbets- och näringscentralen.

11 §

Besättande av tjänster vid arbets- och näringsbyrån

Arbets- och näringsbyråns direktör utses av centralen. Byrån utnämner övriga tjänstemän och anställer personal i arbetsavtalsförhållande.

För omplacering av lediga tjänster och befattningar kan centralen förbjuda byrån att vidta åtgärder för att besätta en tjänst.

12 §

Arbets- och näringsbyrån som företrädare för staten

Arbets- och näringsbyråns direktör eller den som utsetts av direktören kärar och svarar för staten samt bevakar statens fördel och rätt vid domstolar och ämbetsverk i alla ärenden som hör till dess uppgifter, om inte en företrädare för centralen uppträder i dem.

13 §

*Beviljande av tjänstledighet samt vikariat vid
arbets- och näringsbyrån*

Arbets- och näringsbyråns direktör beviljas tjänstledighet av byrån, om det är fråga om tjänstledighet som en tjänsteman eller arbetstagare har rätt till med stöd av lag eller tjänstekollektivavtal, och i andra fall av centralen. Byråns övriga tjänstemän och personal i ar-

betsavtalsförhållande beviljas tjänstledighet av byrån.

14 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 2008. Åtgärder som verkställigheten av förordningen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.